

Ochrana osobnosti při zveřejňování obrazových a zvukových záznamů z veřejné schůze, na jejímž počátku bylo učiněno prohlášení o tom, že se bude z jejího průběhu pořizovat audio a video nahrávka.

MGR. ING. OLGA MANDÁKOVÁ

12. července 2006

Tato problematika není nikde výslovně upravena, a proto se názory na její řešení mohou lišit. Je zde nutné vycházet obecně z § 12 občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů), který upravuje ochranu osobnosti. Podle tohoto ustanovení smějí být písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a *obrazové a zvukové záznamy* týkající se fyzické osoby nebo jejich projevů osobní povahy *pořízeny nebo použity jen s jejím svolením*. Svolení není třeba tehdy, použijí-li se obrazové a zvukové záznamy k účelům úředním na základě zákona, dále pro vědecké a umělecké účely nebo pro tiskové, filmové, rozhlasové a televizní zpravodajství. Ani jedna z těchto výjimek se netýká našeho případu, proto se musíme zabývat otázkou, zda-li bylo k pořízení a k použití obrazových a zvukových záznamů poskytnuto svolení dotyčných osob.

Klíčovým momentem se zde stává prohlášení na veřejné schůzi, že nahrávka bude pořízena. Tímto prohlášením bylo jednoznačně dáno všem přítomným osobám na srozuměnou, že se budou pořizovat obrazové a zvukové záznamy týkající se jejich osobních projevů. Jestliže se proti tomuto prohlášení žádná z přítomných osob neohradila, tj. nevyslovila nesouhlas s pořízením nahrávky, lze z právního hlediska jejich jednání vykládat jako *konkludentní souhlas*, tj. souhlas vyjádřený jinak než slovy.

Podle § 35 odst. 1 občanského zákoníku může být projev vůle (v našem případě souhlas) učiněn jednáním (tj. komisivně) nebo opomenutím takového jednání (tj. omisivně); může se tak stát výslovně (tj. ústně či písemně) nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl účastník projevit (tj. konkludentně). Podle § 35 odst. 3 občanského zákoníku se pak úkony vyjádřené jinak než slovy vykládají podle toho, co způsob jejich vyjádření obvykle znamená (např. přikývnutí představuje souhlas, i když ne výslovný, nýbrž konkludentní). V našem případě tedy mohly nastat dvě situace. Buď účastník veřejné schůze na prohlášení o pořízení nahrávky přikývl, popř. učinil jiný, obdobný projev vůle, nebo se jakéhokoliv jednání zdržel. V první situaci se jedná o konkludentní souhlas, tj. o konání, kterým bylo jinak než výslovně dáno najevo, že s pořízením nahrávky dotyčná osoba souhlasí. V druhém případě se jedná o nekonání resp. mlčení, které lze za konkludentní souhlas považovat jen tehdy, je-li možno z něho vyvodit závěr, že jde o projev určitého obsahu, tj. že nekonání resp. mlčení je v relaci k určitému chování, které od dotyčné osoby bylo možno podle zákona očekávat. V našem případě je tato podmínka splněna, neboť na základě § 12 odst. 1 občanského zákoníku je dotyčná osoba oprávněna souhlas k pořízení nahrávky udělit, resp. neudělit a očekávalo se, že se k této otázce po prohlášení o nahrávání vyjádří. Jestliže dotyčná osoba svého oprávnění neudělit souhlas s pořízením nahrávky i přes upozornění, že průběh veřejné schůze bude nahráván, nevyužila, jedná se o negaci určitého předpokládaného

konání, které § 12 odst. 1 občanského zákoníku umožňuje, a proto lze mlčení interpretovat jako konkludentní souhlas s pořízením nahrávky průběhu veřejné schůze. Podpůrně lze argumentovat i rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky, ve kterém je vysloven závěr, že v případech soukromých telefonních hovorů je třeba u volajícího dospět k jeho konkludentnímu souhlasu s možným pořízením zvukového záznamu telefonicky volaným účastníkem, neprojevili-li volající výslovně opak (30 Cdo 1224/2004).

Závěrem lze tedy konstatovat, že pokud byly dotyčné osoby na pořizování nahrávky upozorněny a ony přesto na veřejné schůzi setrvaly a proti pořizování nahrávky neprotestovaly, pak lze jejich jednání chápat jako souhlas. Pro příští veřejnou schůzi lze však jen doporučit, aby bylo o pořizování nahrávky hlasováno a aby tak měl každý účastník schůze možnost se k dané otázce výslovně vyjádřit.

Z doslovného znění § 12 občanského zákoníku, tj. že obrazové a zvukové záznamy *smějí být pořízeny nebo použity* jen se souhlasem, je nutno rozlišovat dvojí režim týkající se projevů osobní povahy. Za prvé jde o *pořízení* obrazových a zvukových záznamů, za druhé jde o jejich následné *použití* (např. zveřejněním na internetové síti). Z uvedeného ustanovení tedy jasně vyplývá, že souhlas, popř. i konkludentní, jak byl popsán výše, je třeba udělit rovněž k použití obrazových a zvukových záznamů. Pokud bylo na veřejné schůzi současně s prohlášením o pořizování nahrávky uvedena i skutečnost, že tato nahrávka bude pak určitým způsobem použita, pak je možné i zde obdobně použít koncepci konkludentního souhlasu. Každopádně při použití nahrávky, např. při jejím zveřejnění, by mělo být zveřejněno i toto prohlášení o pořizování nahrávky a jejím následném použití. Průhlednost tohoto jednání by svědčila v případě, že by některá z dotyčných osob přece jen jako žalobce podala k soudu žalobu na ochranu osobnosti, ve prospěch žalované strany. Znovu lze jen doporučit, aby i o použití nahrávky bylo hlasováno, protože výslovným vyjádřením se k této otázce ze strany dotčených osob by odpadla komplikovaná interpretace konkludentního souhlasu a rovněž i případný soudní spor.

Jedná-li se o schůzi akademického senátu veřejné vysoké školy, lze podpůrně pro zveřejnění pořízené nahrávky argumentovat ustanovením § 8 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, které prohlašuje zasedání akademického senátu veřejné vysoké školy za veřejně přístupné. Účastní-li se dotčená osoba veřejně přístupného jednání, popř. přednáší zde svá stanoviska, musí samozřejmě počítat s tím, že její osobní projev zde může zhlédnout neomezený počet přítomných osob (resp. omezený maximálně kapacitou jednacího sálu). Pak tedy podání žaloby na ochranu osobnosti z důvodu nedovoleného použití obrazového a zvukového záznamu z tohoto jednání, jímž má být s osobním projevem dotyčné osoby seznámena ještě širší veřejnost, než ta která se jednání osobně účastnila, se stává krajně nelogickým.